

# Hector Vermeulen, mede-oprichter van WSV de Schelde

In dit document vindt u een groot aantal foto's van omstreeks 1910-1950 die betrekking hebben op de jachthaven van Bram Boer, de beginjaren van WSV de Schelde, de Bergse Haven, watersporten bij Bergen op Zoom, visserij enz.

De foto's komen uit een tamelijk uitgebreid (400+ bladzijden) Vermeulen-familieboek, gemaakt door ondergetekende, achterkleinzoon van Hector Vermeulen.

W. Robert Zwikker, 2013

## Korte levensbeschrijving van Hector Vermeulen

De Vermeulens, oorspronkelijk afkomstig van het eiland Tholen, voeren al generaties lang als beurtschippers in Zuid-West Nederland.

Hector Vermeulen en zijn vrouw Tannetje verhuisden omstreeks 1918 vanuit Papendrecht naar Bergen op Zoom. Ze woonden aan de Noordzijde Haven 106-108. Hectors ouders, ook uit Papendrecht, waren al sinds 1908 Bergenaren.

Zowel Hector als zijn vader Jacob waren vrachtschippers, die onder andere spirtus vervoerden voor de NV Spiritusfabriek te Bergen op Zoom. In 1917 verkochten ze hun vrachtschepen. Hector voer nog een aantal jaren met een sleepbootje en was korte tijd weervisser.

Vader en zoon handelden ook enige tijd in huizen. Jacob was in 1909 eigenaar geworden van een drietal panden aan de Zuidwest-singel. Hector bezat omstreeks 1920 minstens 17 huizen, waarvan 12 aan de Artilleriestraat. Vanaf 1920 werden de meeste geleidelijk aan verkocht.

Hector Vermeulen was watersportliefhebber, hij had zeker vanaf ongeveer 1930 allerlei pleziervaart-motorbootjes en zeilscheepjes. Hij had een ligplaats in de jachthaven van Bram Boer, was een van de mede-oprichters van de Watersportvereniging de Schelde en werd in 1959 tot ere-lid benoemd.

Uit liefhebberij maakte hij in de loop der jaren een groot aantal scheepsmodellen, die blijkbaar ook in musea terecht zijn gekomen; naar het schijnt ook in het Markiezenhof.

Vermeldenswaardig is verder dat Hector ook radio's maakte. Tussen de archiefstukken in het HCM zitten enkele tijdschriften die daarop betrekking hebben.

In 1959 plaatste het Brabants Nieuwsblad een krantenartikel over Hector, met een interview. Van dit artikel bevindt zich een kopie tussen de stukken in het HCM.

**Hector Vermeulen** is geboren op 12-05-1875 in Papendrecht, zoon van Jacob Vermeulen (zie [1.1.3.5.1.8.2](#)) en Pieterella van Westen. Van de geboorte is aangifte gedaan op 13-05-1875. Hector is overleden op 11-10-1965 in Bergen op Zoom, 90 jaar oud. Hij is begraven op 15-10-1965 in Bergen op Zoom.

*Vervoerder van eerste vracht spiritus*  
**Als schipper Vermeulen naar het  
 mes grijpt groeien er bootjes**

**Minnaar van water en schepen  
 stond aan wieg van „De Schelde”**



*krantenknipsel  
 over  
 Hector  
 Vermeulen  
 (1875-1965)*

*uit  
 Brabants  
 Nieuwsblad  
 zaterdag 10  
 okt. 1959*

Als je zijn nummer niet weet aan de Noorzijde Haven, zoek je even naar een deur met in het bovenlicht een miniatuurschip. Daar woont

Hector Vermeulen. Onder een dubbel dak, want behalve door pannen wordt zijn hoofd constant beschermd door een hoed. Hij is een jongeling van 84 jaar, en dat woord jongeling is hier, tegen de achtergrond van bijna acht-en-een-half kruisje, zeker niet misplaatst. Deze oud-schipper is zo taai als een scheepsmast, en zijn vitaliteit doet niet onder voor die van een 50-jarige.

Hij is op het water geboren, en hoewel hij zelf niet meer vaart - dat laat hij over aan zijn zoon Jaap - hebben schepen nog steeds zijn volle liefde. Hij maakt ze zelf. In het klein, op schaal. En dat was eigenlijk de reden waarom we hem eens opzochten. Maar al pratende kwamen we tot de ontdekking dat in deze schepensnijder een veelzijdig mens schuilging.

Hij was bezig met het schoonmaken van mooie, lange peeën. “Da’s voor de inmaak”, vertelde zijn dochter, “dat brengt nogal wat werk mee”.

Maar toen we aan de op te zetten boom begonnen,

legde de heer Vermeulen zijn mes neer, en ging er eens makkelijk voor zitten.

“Ach, die scheepjes. Dat doe ik al van m’n vijftiende jaar. Ik heb daar aardigheid in. Als ik alle exemplaren die ik van mijn leven gemaakt heb hier op zou stellen, dan was deze kamer te klein”.

Maar eigenlijk praatte hij liever ‘over iets anders, merkten we. Over vroeger, toen hij nog schipper was. “Weet je wel dat mijn vader en ik de eerste vracht spiritus vervoerd hebben? Da’s nou 60 jaar geleden. Het waren 18 vaten, dat herinner ik me nog secuur. Het was eigenlijk niet de moeite waard om er voor te varen, maar ze moesten weg”.

Dat spiritus varen hebben de Vermeulens tot aan de oorlog gedaan. Toen lag de fabriek stil en schakelde vader Vermeulen over op hooi. Voor het Rijk.

#### **Hoogaars in Rijksmuseum**

Ook in Gent waren de Vermeulens geen onbekenden. “We voeren daar voor de spinnerijen. Je zult die namen wel kennen, zoals Grote Lies en Kleine Lies. Ik had daar heel veel vrienden, voor wie ik later scheepjes ben

gaan maken. Ja, d'r staan een boel van die dingen in Gent”.

De kleine schepen van Hector Vermeulen zijn trouwens wel verder “uitgevaren” dan naar Gent alleen. Een van zijn hoogaarsen - een heel mooi stukje werk, zoals we van een plaatje te zien kregen - ging naar Amerika, een andere staat in het Rijksmuseum.

Nee, dergelijke boten sneed de heer Vermeulen niet van tekening, maar gewoon op zicht. Hij nam aan boord van een echte hoogaars zo'n beetje de maat op, fabriceerde er een ruwe schets van en begon te werken recht uit het hout. En dan klopte het later tot in de details.

Een prutswerk?

“Welnee. Je gaat zitten snijden en je snijdt net zo lang tot het bootje er is”. Hij heeft er overigens ook veel in opdracht gemaakt. Juweeltjes van schepen, afgewerkt tot in de finesses. Zijn zoon Jaap is wat dat betreft een waardig opvolger van zijn vader. Van hem zagen we een bootje in wording waarin niets aan de aandacht was ontsnapt. Fijntjes afgewerkt tot in de kleinste onderdelen.

### In het gras

De liefde voor scheepjes heeft de heer Vermeulen trouwens nooit beperkt gehouden tot snijwerken. Vijfentwintig jaar geleden was hij ook mede-oprichter van wat tegenwoordig de watersportvereniging “De Schelde” heet.

“Dat gebeurde eigenlijk in het gras. Daar lag ik met Harry Weyts en Willem van Dort, en toen zeiden we zo onder elkaar ‘dat we eigenlijk ‘maar eens een watersportvereniging op moesten richten. Dat hebben we toen officieus gedaan. We begonnen met zeven bootjes en we bouwden een steigertje, maar het groeide heel hard”.

Die eerste aanzet van de club ging te water onder de naam “De Krab”. Later kwam daar een stukje bij onder leiding van ir. Van Roessel, en toen heette de vereniging voortaan “De Schelde”.

De heer Vermeulen is er jarenlang bestuurslid van geweest en nog langer havenmeester. De steigers die er nu liggen, heett hij in aanleg helpen bouwen.

“Ja, die eerste wedstrijden herinner ik me nog heel goed. Willem Bakker verzamelde door de hele stad prijzen, en iedereen kon meedoen. D'r waren veel deelnemers, maar nog méér prijzen”.

Het was een hele slag voor de heer Vermeulen en zijn zoon toen de watersnoodramp in '53 een vloot van 19 scheepjes aan de oesterputten uit elkaar sloeg. Sindsdien heeft de oude schipper het kalmer aan gedaan.

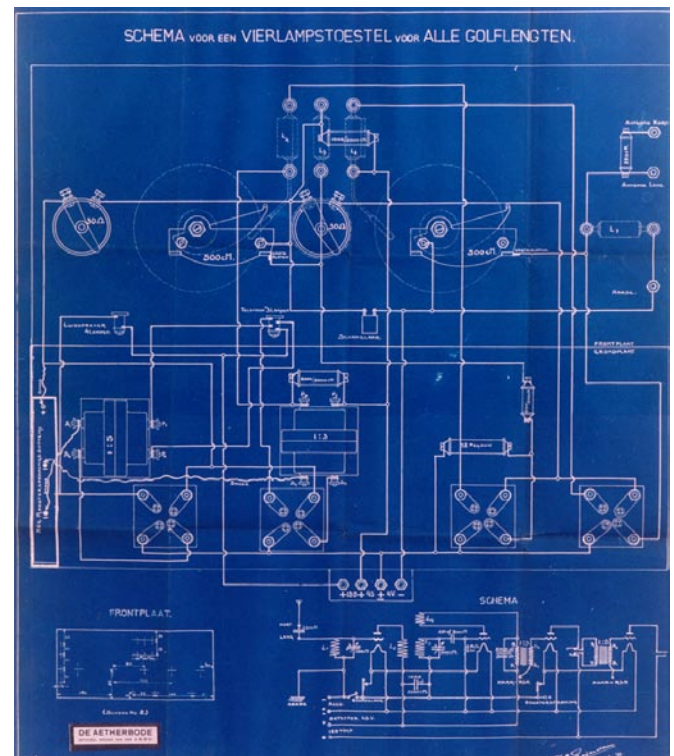
### Radiotechnicus

Er waren trouwens nog meer terreinen waarop onze rusteloze gastheer zich heeft bewogen. Zo was hij bijvoorbeeld een van de eersten in Bergen die een radiotoestel bouwde. De toenmalige burgemeester van Halsteren en hij lieten uit Frankrijk een pak onderdelen aankomen. De burgemeester gaf het zijne af op de Ambachtsschool, de heer Vermeulen ging zelf aan de slag.

“Het kostte me twee nachten werken, toen had ik muziek. En later kwamen ze me vragen of ik dat van de burgemeester ook eens na wou kijken, want daar wilde niks uitkomen. Het was een kwestie van een draadje verkeerd. Maar ik geloof dat die leraren van de Ambachtsschool een beetje de pee in hadden”.

Tegenwoordig durft de heer Vermeulen zelf nog wel kleinigheidjes te repareren aan zijn televisietoestel, en hij is niet bang om de ladder op te gaan voor het schilderen van zijn gevels.

Zijn ongelofelijke vitaliteit zorgt er voor dat hij zich nooit verveelt, en als hij werkelijk eens niks te doen heeft, grijpt hij graag naar het mes. Niet met boze bedoelingen, maar om scheepjes te snijden. En als het een beetje kan, gaat hij met zoon Jaap nog de Schelde op. Want schepen en water, daar trekt zijn altijd jonge hart nog steeds naar toe.



Schema van een radiotoestel. uit de nalatenschap van Hector. Er zijn nog enkele bewaard gebleven, en het mei- en juni nummer uit 1923 van het tijdschrift “Gids voor den model-mekanieker, elektriker en radio-liefhebber”



*Hector en Tannetje Maatje  
Vermeulen met een van hun  
kinderen,  
Petronella Jacoba, Huub of Koos ?  
1904-1910?*



*Hector Vermeulen,  
vermoedelijk aan boord  
van de Advendo*



*zittend rechts Hector Vermeulen*



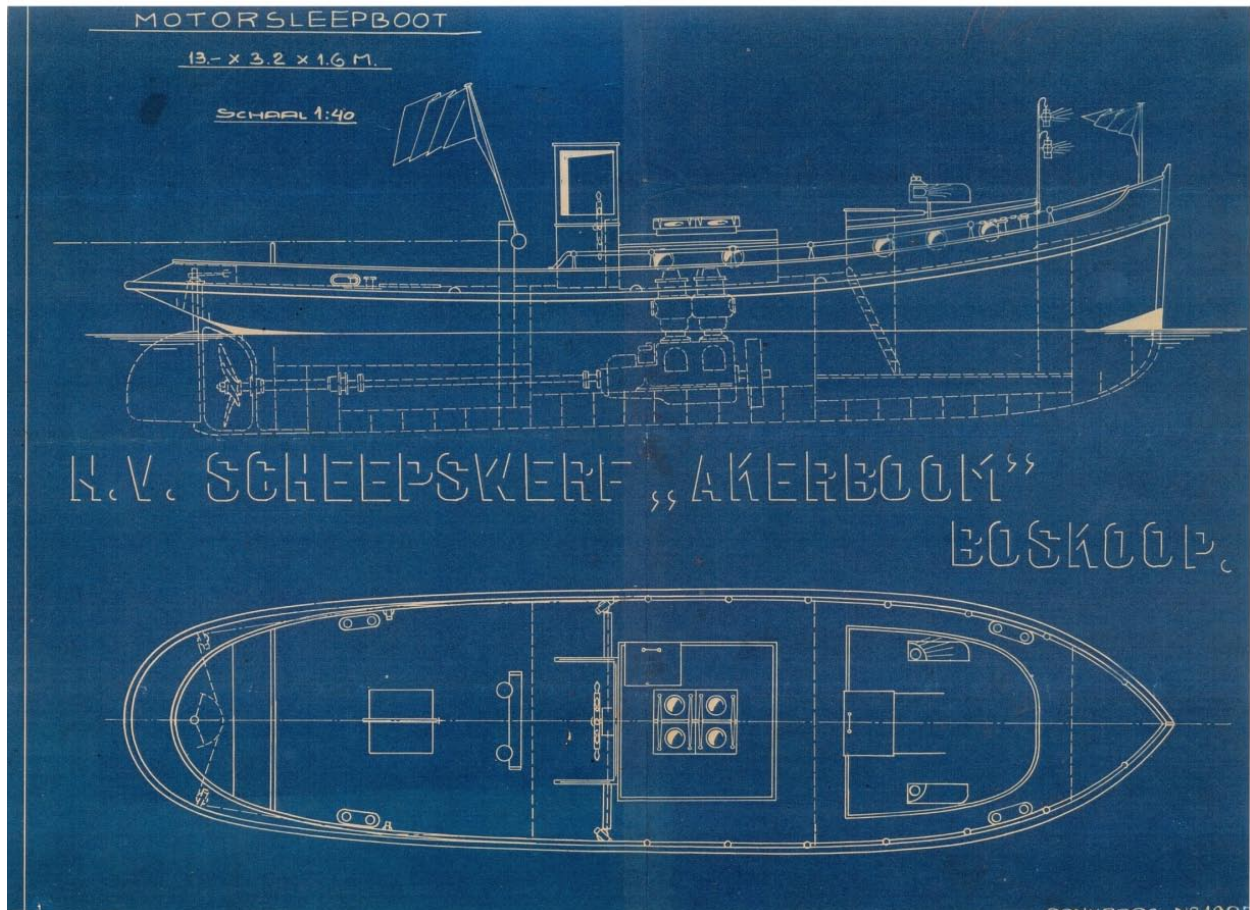
*Tannetje Maatje Vermeulen-Vermeulen (3e van rechts),  
2e van rechts mogelijk Koos Vermeulen.  
Misschien langs het pad naar de Oesterput,  
bij de Haven van Bergen op Zoom  
(losse foto)*

# Ontvangen van H. VERMEULEN

voor stoomboot ..... naar .....

ROTTERDAM, ..... 190

*in het begin van de 20e eeuw bracht Hector Vermeulen met zijn sleepboot schepen de haven in en uit. In kasboekjes hield hij aantekening van zijn ontvangsten en uitgaven,*



*Blauwdruk van een motorsleepboot, mogelijk het sleepbootje van Hector Vermeulen*

*Deze foto's van sleepbootjes zijn zo te zien voor 1940 gemaakt, en komen uit de nalatenschap van Jaap Vermeulen. Van de bootjes is verder niets van bekend, dus ook niet of ze ooit familie-eigendom waren.*



***Padox***

*Ingang haven Bergen op Zoom.  
ansichtkaarten van omstreeks 1907*







Ingang van de Haven.

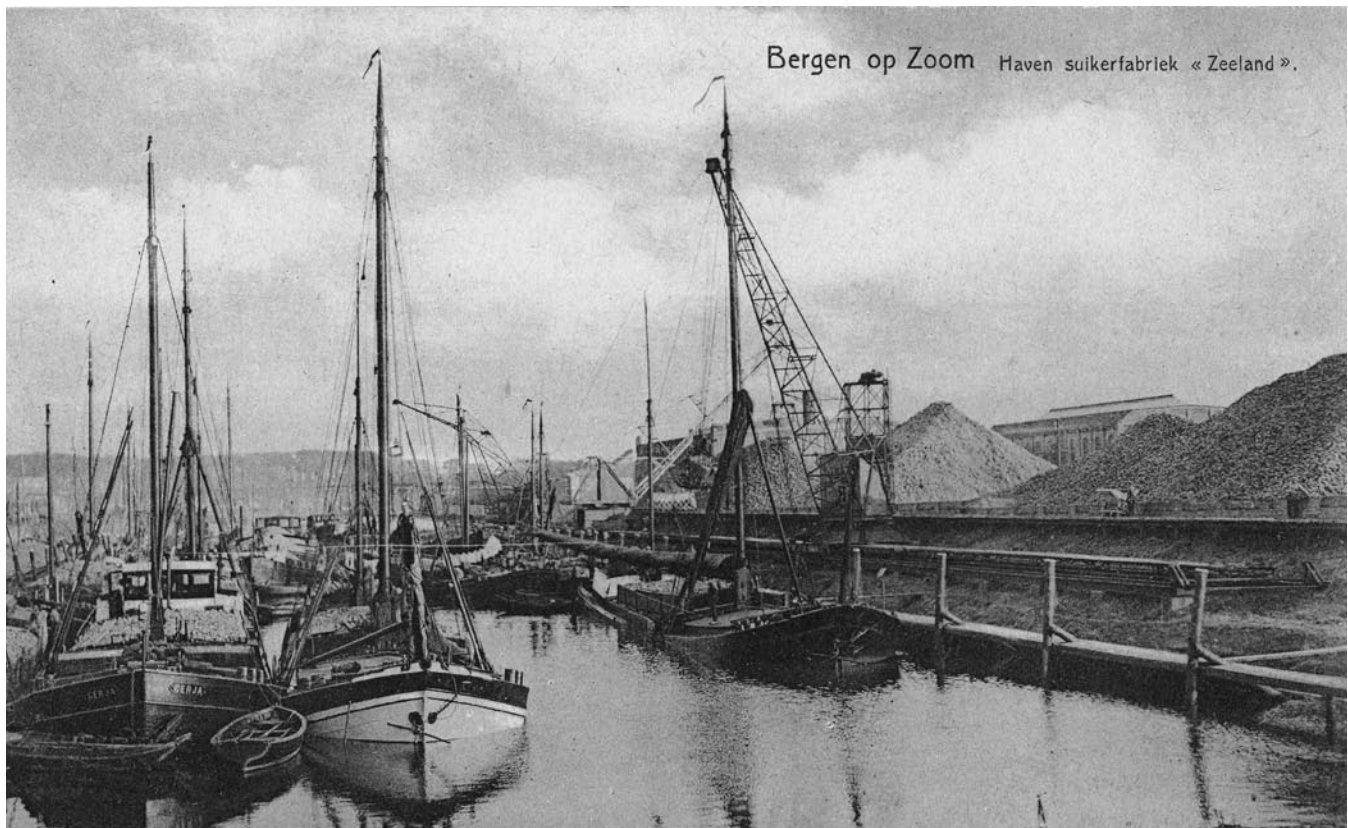
BERGEN OP ZOOM

*omstreeks 1916*

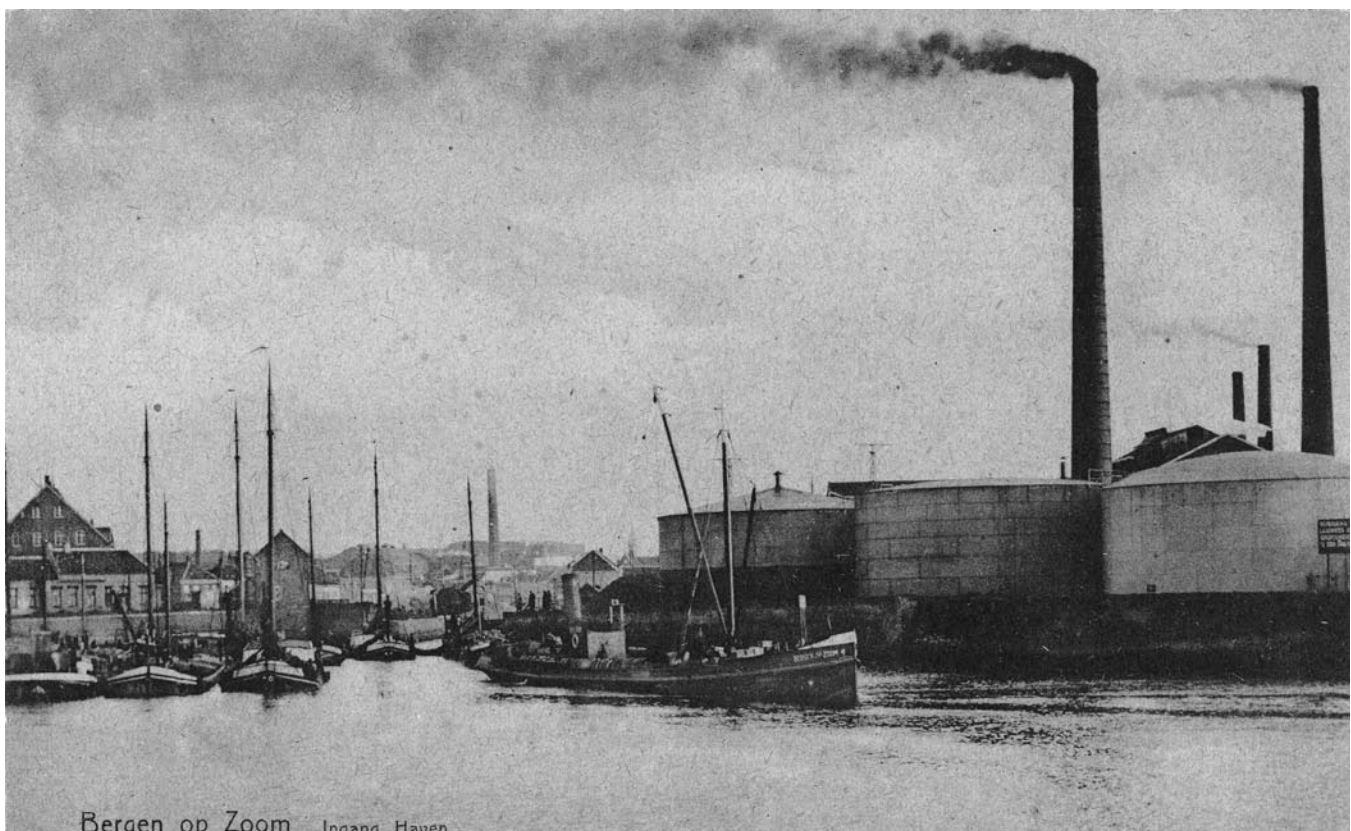


Achterzijde Spiritusfabriek BERGEN OP ZOOM

*omstreeks 1916*



*Tussen 1920-1970 (datering website archief BoZ)*



*1940-1950.*

## Visserij 1920-1921

Van Hector is een notitieboekje bewaard gebleven (nu in het archief BoZ) met aantekeningen over ontvangsten en uitgaven van visserij. De eerste datum in het boekje is 12-1-1920.

Hector kocht toen van Jacobus de Haas voor f 1575 een visserij hoogaars (de BZ 2 of BZ 5) met vissersgerief en een gepacht (weer)vissersperceel. (Jacobus de Haas had deze hoogaars in januari 1919 gekocht van Theodorus Bout uit Tholen).

Hector ging vissen samen met Henderik Landa, waar bij ieder et “alfve“ deel (de helft?) van de vangst en opbrengst zou krijgen. De pacht van de visserij was f 610 per jaar.

Er zijn alleen aantekeningen over de jaren 1920 en 1921, bijvoorbeeld:

- opbrengst 2 ton ansjovis f 130 (of met 2 ton 2000 kg bedoeld werd of 2 vaten is onduidelijk)
- hout gekocht, huur pakhuis
- gevangen vissoorten verder o.a. blik, pijlstaart(rog), paling
- verkocht flessen pijlstaartolie à f 2

Blijkens informatie op diverse websites werd pijlstaartolie in veel visserplaatsen als huismiddeltje gebruikt tegen allerlei kwalen. Bij de gevangen pijlstaartroggen werd de lever uitgesneden, die in een wekfles werd gedaan om in de zon te laten rotten totdat er wat olie en drab overbleef. Daarna werd de drab er uit gezeefd, zodat de pijlstaartolie overbleef. Een andere bereidingswijze was het ophangen van de lever met een flesje eronder. De levertraan viel dan langzaam druppelsgewijs in het flesje. Het duurde dagen voor de lever rot en uitgedroogd was en het stonk vreselijk.

De olie werd zowel uitwendig als ook inwendig gebruikt, voor beide was moed nodig vanwege de stank.

De visserijsamenwerking was vermoedelijk geen succes.

Op 17-1-1922 kocht A.H. Landa, adres Dubbelstraat te Bergen op Zoom, van Hector Vermeulen de hoogaars BZ 2 (of 5?), met hout en netwerk weervisserij, en visperceel J, voor f 1481,20.

Er werd een regeling getroffen voor afbetaling van dit bedrag met f 100 per jaar en daarnaast 5% rente.

Uit een aantekening van 17-1-1924 bleek dat Landa toen nog f 1256,20 schuldig was.

Hector Vermeulen ondervond blijkbaar schade door zeehonden  
en verzocht bij de Commissaris der Koningin om schadeloosstelling.  
Deze kladbrief stond in een schrift met aantekeningen over de Advendo III,  
vermoedelijk uit de periode 1904-1908.

Aan  
Den WelEdel Gestronge Heer  
Commissaris der Koningin

WelEdel Gestronge Heer  
Onder geteeken de H Vermeulen  
schipper te Bergen op Zoom  
Neemt bij deene de vrijheid ~~reik~~  
tot u WelEdel Gestronge te wenden  
door een akte door schadeloos gedierte  
zeehonden Daar ondergeteekende  
ter secretarie was geweest en  
de Heeren der secretarie mij  
inlichtingen gaven om mij tot  
u WelEdel Gestronge te wenden  
En ik nu de vrijheid genomen heb  
om mij tot u WelEdel Gestronge  
te wenden hopende dat dit  
door mij geschreeven verzoek schrift  
een wel willen door mooge vinden verblijft  
ik met de meeste achting

uw zeer dienst waardige  
dienaar H Vermeulen

*Weervisserij*



*Koos Vermeulen (linksvoor), omstreeks 1930?*





*weervisserij, omstreeks 1930?  
Jaap Vermeulen (rechts) en Koos Vermeulen (zittend midden voor)  
op de lemsteraak BZ 31 van de familie van Dort*





*weervisserij, omstreeks 1930 ?*

*Jaap Vermeulen (zittend, rechts voor de mast) en Koos Vermeulen (staand rechts van de mast) op de lemsteraak BZ 31 van de familie van Dort*





*Hector Vermeulen met dr. Potter (en zeehond),  
mogelijk Noordzijde Haven.  
mogelijk omstreeks 1930-1940*



*met een geweer op zeehonden-  
jacht (losse foto's, ongedateerd,  
eind jaren '30?)*



*het jachtgeweer van Hector Vermeulen ,  
een .22 automatische karabijn  
van het merk Browning,  
gemaakt door FN*

CARABINE AUTOMATIQUE  
BROWNING

CAL. 22 SHORT  
A 11 COUPS



ET CAL. 22  
LONG RIFLE  
A 8 COUPS



FABRIQUE  
NATIONALE  
= D'ARMES =  
DE GUERRE  
SOCIÉTÉ ANONYME  
HERSTAL  
= LEZ-LIÈGE =







*ook dit scheepsmodel is gemaakt door Hector Vermeulen.  
Toen nog met zeilen opgetuigd stond het lange tijd boven de voordeur van het huis  
aan de Noordzijde Haven 106 en was vanaf de straat zichtbaar.*



*scheepsmodel gemaakt door Hector Vermeulen.  
Op de foto bij het krantenartikel uit 1959,  
is het op de achtergrond te zien,*

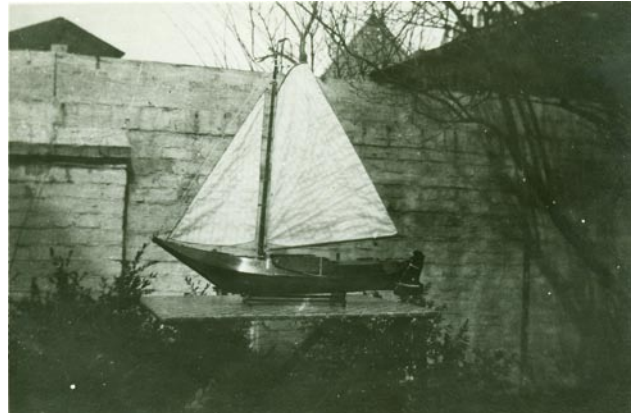
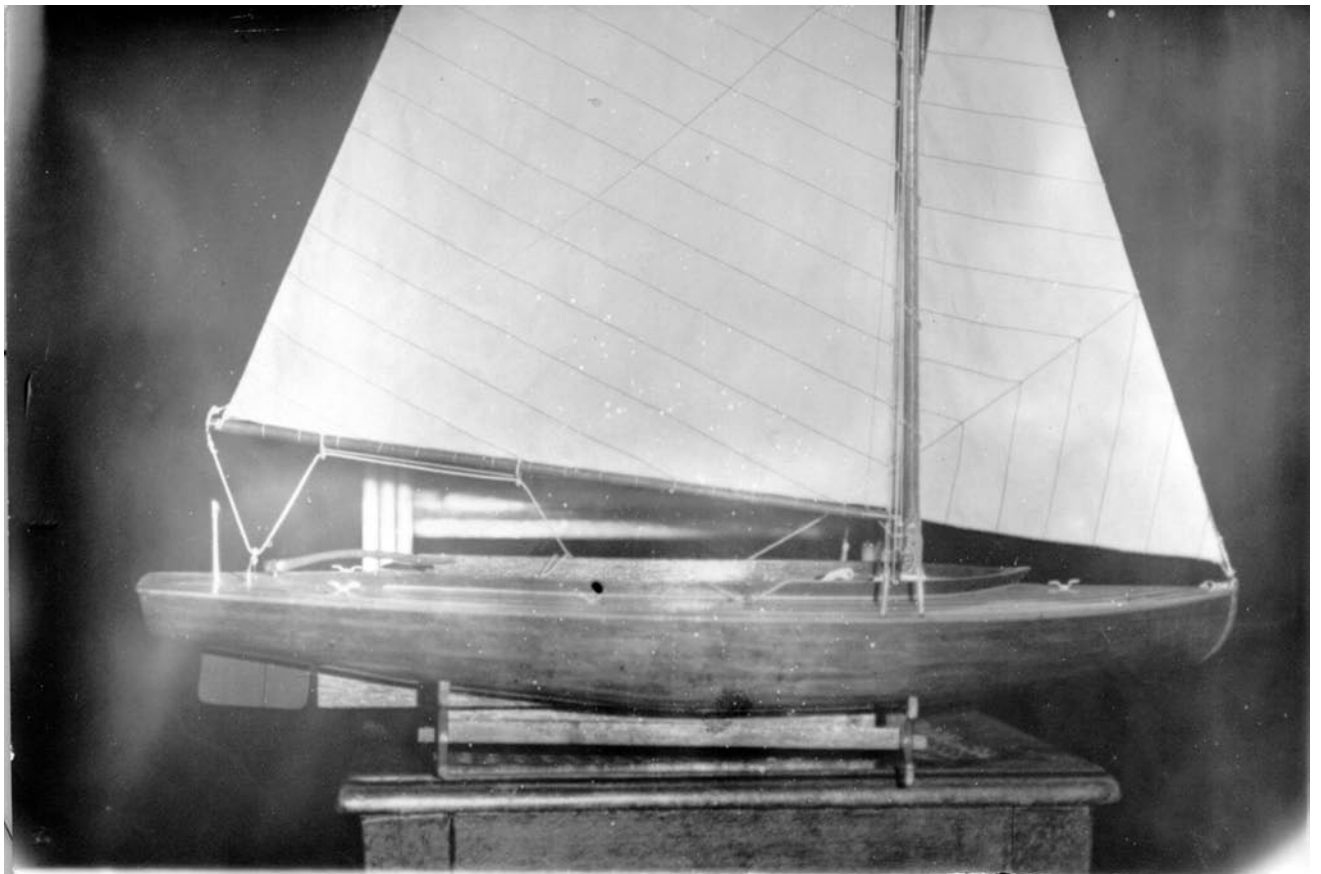




*Hector Vermeulen maakte in de loop  
der jaren vele scheepsmodellen.  
Enkele zijn op de foto gezet.*

*jaar onbekend,  
periode 1900-1940?*

*links een model van de  
"Plonia Pieternella, Goes",*





*Rechts vermoedelijk Hector Vermeulen (1875-1965)  
Plaats: mogelijk de jachthaven van Bram Boer, te Bergen op Zoom. (uit albumpje 4)*



*Rechts op het  
bootje zou  
ook Hector  
Vermeulen  
kunnen zijn.  
Links mogelijk  
Jaap.*



*rechts in het bootje  
vermoedelijk Hector  
Vermeulen,  
links een onbekende vrouw  
die meermalen samen met de  
familie Vermeulen op de foto  
staat*



*onbekende zeilers, 1930-1940?*



*opname's gemaakt in de jachthaven van Bram Boer.  
Het witte motorbootje (boven links; onder midden) was van Hector Vermeulen.  
jaar onbekend, vermoedelijk periode 1930-1940*



*in de jachthaven van Bram Boer, jaar onbekend, vermoedelijk periode 1930-1940*



*motorbootje "Advendo"*

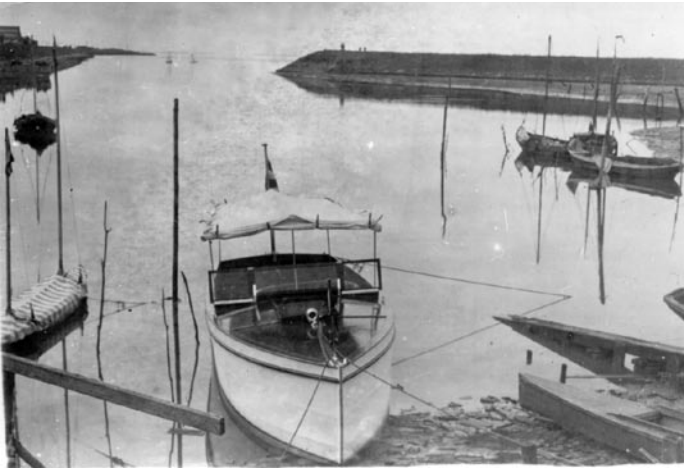
een inschrijvingsformulier van 16-7-1937 voor een "vaartuig kustvisserij" vermeldt de BZ27 / Advendo als een motorboot 45PK, bruto 6M3, netto 2M3, met roeiboort, op naam van Hector Vermeulen, ten behoeve van paling- en botvisserij in de Schelde en Zeeuwse stromen.



*het witte motorbootje van Hector Vermeulen*



*een aantal foto's van het witte motorbootje dat  
Hector Vermeulen omstreeks 1930-1940 had*



*mogelijk een ander motorbootje van de familie  
Vermeulen*





*met het bootje er op uit  
1930-1940?*



*midden en rechts zijn  
vermoedelijk Koos en  
Marie Vermeulen  
(of omgekeerd?)  
1930-1940?*

*links en midden zijn  
vermoedelijk Koos en  
Marie Vermeulen  
(of omgekeerd?)*

*in het bootje zit  
vermoedelijk Tannetje  
Maatje Vermeulen*

*1930-1940?*





*met het bootje er op uit  
1930-1940?*



*links Tannetje Maatje Vermeulen,  
3e van links Marie, 5e van links  
Jaap, 4e van rechts Koos,  
3e van rechts Hector Vermeulen,  
2e van rechts dokter Potter*

*op de achtergrond vrijwel zeker de  
brug bij Tholen.*

*volgens neef Hector Zwikker  
zou de foto bij de ingebruikname  
van de Thoolse brug (1928) zijn  
gemaakt. Jaap en Marie (geboren  
1921) lijken wat ouder dan 7 jaar  
te zijn.*



*nog enkele opname's van de jachthaven van Bram Boer, jaar onbekend, mogelijk periode 1930-1940*



*Liggend op de voorgrond mogelijk Jaap Vermeulen, zittend 2e van links mogelijk Koos Vermeulen.  
Bij de jachthaven van Bram Boer. Gezien de leeftijd van Jaap ergens rond 1930-1935  
(uit albumpje 4, ook nog als losse foto)*



*bij de jachthaven van  
Bram Boer,  
linksvoor mogelijk Koos  
Vermeulen,  
achter haar (met  
hand onder het  
hoofd) mogelijk Jaap  
Vermeulen.*

*begin jaren '30?*





*jachthaven van Bram Boer, rond 1930? Het middelste meisje zou Koos Vermeulen kunnen zijn.*



*vermoedelijk bij de  
jachthaven van Bram  
Boer.*

*staand middenvoor,  
met bril,  
Hector Vermeulen*

*jaren '30 ?*

## De jachthaven van Bram Boer

*(overgenomen uit het boekje 'De jachthaven in zicht' van de gemeentelijke archiefdienst Bergen op Zoom, naar aanleiding van een fototentoonstelling op de Krabbenfoor Bergen op Zoom 26-27 -28 juli 2001 )*

Arij Boer, de opa van Bram, kwam juni 1885 met zijn gezin vanuit Kruiningen naar Bergen op Zoom. Hij was sloopstimmerman van beroep. Een beroep dat later door zijn zoon Adriaan (Arie) en zijn kleinzoon Abraham (Bram) zou worden overgenomen. Arie Boer, de vader van Bram, nam in 1905 een scheepsreparatiebedrijf over en begon in 1918 een scheepswerf op een perceel bij de uitmonding van 'De Zoom' (ter hoogte van de huidige Vierlinghweg tussen Houthandel Jongeneel en Beuken Groothandel BV.) Het perceel werd gepacht van het gemeentebestuur voor de tijd van 30 jaren en kostte fl 25,00 per jaar. Daar stond wel tegenover dat hij op eigen kosten voorzieningen moest treffen tegen het verzanden en aanslibben van de stortebedden\* van de sluisen van 'De Zoom'. Na het overlijden van zijn vader in 1944 nam Bram de scheepswerf over. Toen de erfpachtovereenkomst in 1948 afliep werd deze niet verlengd maar omgezet in een huurcontract. Het gemeentebestuur wilde de vrije beschikking over het perceel hebben omdat bij een eventueel uit te voeren havenplan de Zoommonding verlegd moest worden en het huurcontract op korte termijn kon worden opgezegd. In de loop der jaren kreeg de werf bekendheid door het vakmanschap van vader en zoon Boer. Bekendheid genoot de werf ook bij de plaatselijke beeldende kunstenaars zoals Jan Baartmans, Jan v.d. Kreek en Jac Timmemans om zijn schilderachtige ligging. In menig huiskamer hangt wel een schilderij met 'Gezicht op de jachthaven' of 'De werf van Bram Boer'.

De scheepswerf was in eerste instantie gebouwd voor de Bergse vissers en niet ingericht als jachthaven. Jachthaven werd het in 1938 toen de nog jonge watersportvereniging "De Schelde" er een aanlegsteiger ging bouwen die als ligplaats voor hun schepen moest dienen. Deze steiger bouwde men uit oude telefoonpalen afkomstig van het eiland Tholen. De kosten werden deels betaald uit de opbrengst van een in 1936 gehouden loterij. Een kleine steiger kwam in 1949 gereed en hiermee beschikte de jachthaven toen over voldoende ligplaatsen. Zo werkte de watersportvereniging constant aan de verbetering van de jachthaven. Er kwam een clubhuisje, waterleiding en verlichting. Omdat het haventje een getijdhaven was, was het in- en uitvaren alleen mogelijk wanneer er voldoende water aanwezig was. Het betekende ook dat er voor de boten voorzieningen in de vorm van bokken nodig waren. Het regelmatig dichtslibben van het haventje was een bron van ergernis voor het bestuur en leden van de vereniging.

De watersnoodramp van 1953 bracht de werf en de jachthaven ernstig schade toe. Wellicht hierdoor liep de animo voor de watersport enigszins terug. Niet voor lang overigens, want enkele jaren later trok de belangstelling weer aan en was er een tekort aan ligplaatsen. Door de aanleg van de Theodorushaven, de afsluiting van de oude haven in 1964 en de ontwikkeling rondom het havengebied werd per 1 januari 1965 door het gemeentebestuur de huur van het perceel opgezegd en moest het ontruimd zijn. Ook de watersportvereniging moest voor die datum alle opstallen en steigers met bij behoren verwijderd hebben.

Bram Boer was niet alleen een uitstekend vakman maar stond ook bekend als een goed gastheer en een behulpzame figuur. Op het laatst van zijn actieve loopbaan, toen de watersport volop in ontwikkeling was, fungeerde hij voornamelijk als vraagbaak en steun voor de 'mannen met de kleine bootjes'. Bij de officiële opening van de nieuwe jachthaven in 1966 was hij één van de eregasten. Op 28 januari 1978 is Bram Boer op 80-jarige leeftijd overleden.

\* Bekleding met rijs en steen van de bodem van een kanaal, rivier enz. vóór een sluis, onmiddellijk aan de sluisvloer aansluitende en dienende om ontgronding aldaar door te sterke stroming te voor komen.

Havenplannen waren er al in 1906. In een periode van vijf jaar werden er zeven plannen voor verbetering van de Bergse haven ontwikkeld. Weliswaar zonder jachthaven, want watersport was toen zo goed als onbekend te Bergen op Zoom. Na de oprichting van watersportvereniging "De Schelde" nam deze vorm van recreatie sterk toe en het haventje van Bram Boer was dan ook spoedig te klein. Door het bijbouwen van steigers en het bedenken van andere provisorische oplossingen kon men het hoofd boven water houden. Dit duurde tot 1957 toen het gemeentebestuur aan het ingenieursbureau Witteveen en Bos opdracht gaf een plan uit te werken voor de aanleg van een nieuwe haven in het schorregebied. Een jaar later nam het gemeentebestuur het besluit om een nieuwe haven te bouwen in de Theodoruspolder. In dit raadsvoorstel was aan het worteleinde van de haven

ruimte geprojecteerd voor ligplaatsen voor vissersschepen. Voor de watersporters was ruimte toebedacht juist aan de binnenzijde van de sluis. Aan de buitenzijde van de sluis zouden ligplaatsen komen voor vissersschepen en jachten die buitendijks wilden blijven. Daarna werd het stil rondom de aanleg van een nieuwe jachthaven totdat dit onderwerp in juni 1961 op de agenda van de gemeenteraad stond en het besluit werd genomen om een jachthaven met ruimte voor ongeveer 250 schepen aan te leggen nabij het kanaal van de Theodorushaven. Door wijziging van het besluit stond dit onderwerp in december van dat jaar weer op de agenda. Na een heftige discussie en met een miniem verschil (11 stemmen voor en 10 tegen) werd het voorstel aangenomen. De vreugde was echter van korte duur. Gedeputeerde Staten van Noord- Brabant haalden een forse streep door het plan omdat zij geen positief advies konden uitbrengen over het verlenen van de zo nodige rijkssubsidie. Toch wilde men in het belang van de watersport en toerisme een jachthaven. De oplossing die men bedacht was een jachthaven in het havenkanaal en in de zwaairom van de Theodorushaven. In mei 1959 werd met de eerste werkzaamheden aan de Theodorushaven begonnen. De haven zelf, werd officieel geopend op 5 juni 1964 door mr. L. van Aartsen, minister van Verkeer en Waterstaat.

Doordat de Theodorushaven van de Oosterschelde was afgesloten door de Burg. Peterssluis, was er geen tijverschil meer. Een 'verlossing' voor de watersporters. Niet meer wachten op hoog water, geen problemen meer met droogvallen, maar aan boord stappen en varen.

De nieuwe jachthaven bood plaats aan 78 schepen en op 1 oktober 1964 werden de steigers in gebruik genomen. De leden begonnen zelf met de bouw van een berging met toiletten. Het kantoor van de havenmeester fungeerde tijdelijk als clublokaal. Burgemeester drs. van de Laar verrichtte de officiële opening van de jachthaven met zijn accommodatie en het nieuwe club gebouw op 11 juni 1966. De nieuwe jachthaven zorgde voor een sterke toename van leden van de watersportvereniging en bleek al spoedig te klein. Om de capaciteit te vergroten liet de watersportvereniging een jaar later de zuidelijke steiger aanleggen.





## **Hector Vermeulen en de Watersportvereniging “de Schelde“**

Hector was een van de mede-oprichters van de vereniging.

op 18 juli 1939 informeerde Hector naar een bij Diemen te koop staande botenstalling, kanoloods + kantine, steigers, zeilboten, alles op 3200 centiare grond. Mogelijk deed hij dit om eens achter schermen te kijken bij een andere jachthaven. De toenemende oorlogsdreiging dat jaar zal er mogelijk aan bijgedragen hebben dat het bij informeren bleef.

Over de jachthaven van Bram Boer schreef Piet Daniëls, lid van de WSV De Schelde, in 1999 een stukje in het clubblad ter gelegenheid van het 65-jarig jubileum van de vereniging

### **De oude jachthaven en mijn dierbare herinneringen.**

Wat me nog scherp voor de geest staat is de ietwat vreemde toegang tot de jachthaven. Onder aan de toenmalige Westerboulevard (nu Rijtuigweg Noord) moest je linksaf door een hek met een bordje “verboden toegang”. Voor leden van WV “de Schelde” had dit bord niets te betekenen. Die konden gewoon doorlopen. Zij betraden het terrein van de “Potasch”, moesten vervolgens het sluisje over de Zoom oversteken en dan onmiddellijk links langs de schuur van Bram Boer. Dan had je de jachthaven bereikt en daar raakte je dan niet op uitgekeken. Het water kwam en ging. De boten lagen of wel parmantig langs de steigers op het water, of ze hingen aan de touwen en stonden schots en scheef in de modder. Tussen en op de stenen kwam je terecht bij laag water, als je bij het steigertje van de uitloop van de Zoom lag afgemeerd. De wat grotere boten (die met een heuse kiel) rustten op blokken, opdat zij niet geheel zouden omvallen. De voor- en achterstevens werden vastgebonden aan palen, die behangen waren met oude autobanden. Het vervangen van dergelijke palen was een bijzonder ingewikkeld en modderig karwei. Bram Boer, gekleed in overall en lieslaarzen, toog dan bij eb met een grondboor en een nieuwe paal het slik op, om zo’n glibberding te vervangen. Als je geluk had, mocht je helpen.... Hij had altijd wel reservelaarzen in zijn loods, een zwart geteerd geval met gepotdekselde planken, staan. En ik had vaak geluk in die tijd. In die loods had Bram ook zijn werkplaats. Hij maakte en repareerde masten en riemen, ‘s Winters maakte en bouwde hij vletten van duims eiken, kopergenegeld met verzinkt beslag. Zijn vakmanschap was groot. Tussen knieën en planken paste nog geen vloeitje. Vlak bij Brams loods stond ook een handbediende lier. Deze werd ingezet in voor- en najaar, als de boten respectievelijk in- en uit het water gezet of gehaald moesten worden. Tijdens deze activiteiten werd er ook driftig geslept met stalen platen om te voorkomen dat de boten, als ze op een assenstel verreden werden, in de modder zouden blijven steken. Al met al een arbeidsintensief karwei. Leuk en spannend om naar te kijken’. Haalt ie het of haalt ie het niet. Naast de loods van Bram Boer stond ook nog een “kotje” met daarvoor de “leugenaarsbank”. Bij slecht weer werd daar geschuild en werden daar binnen de meest fantastische verhalen verteld. Bij mooi weer gezeten op het “leugenaarsbankje”, gekoesterd door de zon en gelaafd door een biertje en/of een klein jenevertje, kwamen ook daar de tongen los. Ik herinner me nog “de rooie Botter”, die kon er wat van. Ademloos werd er geluisterd. Het waarheidsgehalte van zijn verhalen heb ik nooit durven schatten. Maar het was zalig! Heel dierbare herinneringen zijn dit. De boten die ik me kan herinneren uit de jaren 50, ik heb zelf nooit een boot gehad, zijn een omgebouwde surplussloep van de Sibajak van Piet van Mechelen, de “Oosterscheide” van Jan Liefbroer, het hoogaarsje van dokter Weggeman en het eerste stalen jachtje van Willem van Dort. En dan de “Klomp” niet te vergeten, een echte Staverse jol en de “Zwerfer” van Kees Baayen. Aan de westkant, U zult het niet geloven, had je de zogenaamde “Franse Kust”. Die liep tot aan het huidige Noordland. Achter de “Franse Kust” lag de put van van Hasselt, toendertijd een oesterput. Hier stond ook nog een stenen gebouwtje, dat als winterberging voor een aantal boten werd gebruikt. Verder werd de oude jachthaven ‘s winters gestoffeerd met staken, gebruikt bij de weervisserij, die na het visseizoen in bundels tegen de voet van de Halstersedijk werden gezet. In 1962, bij het begin van de aanleg van de nieuwe haven, is de oude heerlijk rommelige haven ter ziele gegaan. Een haven, die bij de ouderen onder ons, zeker romantische en tedere herinneringen zal oproepen. Ik zeg zeker niet dat het zo had moeten blijven, integendeel, maar ik zeg wel dat het toch verdomd jammer is dat deze oude haven weg is. En met haar al het moois dat ik daar als kind, nou ja, als puber en nog een beetje later als jonge man heb mogen beleven.

*ergens op het wad, vermoedelijk in de Oosterschelde,  
jaar onbekend (1920-1940?),  
ook is onbekend wie er op de foto staan*





*luchtfoto van de  
haveningang en  
omgeving.  
midden rechts de  
jachthaven.  
Midden boven de  
“Oesterputten“, waar  
Hector Vermeulen een  
stukje land pachtte van  
de Dienst der Domeinen.  
jaar onbekend, in ieder  
geval voor 1963*



*de Oesterputten*



*zeilbootje, mogelijk van de familie  
Vermeulen,  
mogelijk in de jachthaven van  
Bram Boer.*

*er ligt iemand languit in het bootje,  
mogelijk Jaap Vermeulen*

*(uit albumpje 4,  
jaar onbekend, 1920-1950?)*

*Zeilfoto's uit een klein albumpje (nr.4).*

*Plaats en jaartal onbekend,  
afgaande op de rest van het albumpje,  
mogelijk tussen 1930-1950*



*watersport bij Bergen op Zoom  
(uit albumpje 4)  
periode 1930-1950?*



*opening jachthaven (1938) of een andere feestelijkheid. (uit albumpje 4)*



*het motorbootje van Hector Vermeulen is versierd*



*de jachthaven van Bram Boer, vermoedelijk in 1939 bij de viering van het 5-jarig bestaan van de Watersportvereniging "de Schelde"*

**Afdamming Haven, omstreeks 1964.**

*Een van de laatste schepen die de Haven uitvoer voordat deze werd afgedamd.*

*De dam kwam op de plaats waar tot die tijd een draaibrug lag.*





*de "H. Vermeulen-steiger" in de jachthaven van Bergen op Zoom*

